I. DISPOSICIONS GENERALS

1. PRESIDÈNCIA I CONSELLERIES DE LA GENERALITAT VALENCIANA

Conselleria de Cultura, Educació i Esport

ORDRE de 31 de març de 2006, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la qual es regula el pla de convivència dels centres docents. [2006/X5282]

La Llei Orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de Qualitat de l'Educació, establix en l'article 2, entre els drets i deures bàsics de l'alumnat, el dret a què se'n respecten la integritat i dignitat personals, i a la protecció contra tota agressió física o moral, així com el deure respectar les normes de convivència del centre educatiu.

Així mateix, esta Llei, modificada per la disposició addicional quinta de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, establix en l'article 1, lletres n) i ñ), com a principis de qualitat del sistema educatiu, "la formació en el respecte dels drets i llibertats fonamentals, de la igualtat entre hòmens i dones i en l'exercici de la tolerància i de la llibertat dins dels principis democràtics de convivència", i "la formació per a la prevenció de conflictes i per a la resolució pacífica dels mateixos", establint en l'article 82.1.k), entre les atribucions del consell escolar del centre, la de "proposar mesures i iniciatives que afavorisquen la convivència en el centre".

La mateixa Llei, en l'apartat h) de l'article 79, atribuïx entre les competències dels directors i directores dels centres docents públics, la d'afavorir la convivència en el centre, resoldre els conflictes i imposar totes les mesures disciplinàries que corresponguen a l'alumnat, d'acord amb les normes que establisquen les administracions educatives i en compliment dels criteris fixats en el reglament de règim interior del centre, promovent l'agilitació dels procediments per a la resolució dels conflictes.

Amb eixa finalitat, el Decret 233/1997, de 2 de setembre, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament orgànic i funcional de les escoles d'educació infantil i dels col·legis d'educació primària i el Decret 234/1997, de 2 de setembre, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament orgànic i funcional dels instituts d'educació secundària, assenyalen en els articles 19.7 i 15.7, respectivament, que és competència dels directors/directores dels centres afavorir la convivència en el centre i imposar les correccions que hi corresponguen, d'acord amb allò que ha establit l'administració educativa, i en compliment dels criteris fixats pel consell escolar del centre.

Així, d'una banda, l'article 61 del Reglament orgànic i funcional de les escoles d'educació infantil i els col·legis d'educació primària anteriorment citat, diu que en el si del consell escolar del centre es constituirà, entre d'altres, la comissió de convivència. Les comissions del consell escolar del centre estaran integrades, almenys, pel director o directora, dos mestres i dos pares o mares de l'alumnat, triats pel sector corresponent d'entre els membres del consell escolar.

I d'una altra banda, l'article 65 del Reglament orgànic i funcional dels instituts d'educació secundària anteriorment citat, diu que es constituiran en el si del consell escolar de l'institut, entre d'altres, la comissió de convivència. Les comissions del consell escolar de l'institut estaran compostes almenys pel director o directora, dos professors/professores, dos pares o mares d'alumnes, i dos alumnes triats pel sector corresponent, i les seues competències s'especificaran en el reglament de règim intern

En eixe mateix sentit, el Decret 246/1991, de 23 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre drets i deures dels alumnes dels centres docents no universitaris de la Comunitat Valenciana, assenyala en les disposicions addicionals primera, segona i tercera, que els centres docents podran, a fi d'establir-hi les normes de convivència, dotar-se de reglaments de règim interior, els quals seran elaborats amb la participació de l'alumnat i aprovats pel consell escolar del

I. DISPOSICIONES GENERALES

1. PRESIDENCIA Y CONSELLERIAS DE LA GENERALITAT VALENCIANA

Conselleria de Cultura, Educación y Deporte

ORDEN de 31 de marzo de 2006, de la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte, por la que se regula el plan de convivencia de los centros docentes. [2006/X5282]

La Ley Orgánica 10/2002, de 23 de diciembre, de Calidad de la Educación, en su artículo 2 establece entre los derechos y deberes básicos del alumnado, el derecho a que se respeten su integridad y dignidad personales, y a la protección contra toda agresión física o moral, así como el deber de respetar las normas de convivencia del centro educativo.

Así mismo, esta Ley, modificada por la disposición adicional quinta de la Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género, establece en su artículo 1, letras n) y ñ), como principios de calidad del sistema educativo "la formación en el respeto de los derechos y libertades fundamentales, de la igualdad entre hombres y mujeres y en el ejercicio de la tolerancia y de la libertad dentro de los principios democráticos de convivencia" y "la formación para la prevención de conflictos y para la resolución pacífica de los mismos", estableciendo, en su artículo 82.1.k), entre las atribuciones del consejo escolar del centro, la de "proponer medidas e iniciativas que favorezcan la convivencia en el centro".

La misma Ley, en el apartado h) del artículo 79, atribuye entre las competencias de los directores y directoras de los centros docentes públicos, la de favorecer la convivencia en el centro, resolver los conflictos e imponer todas las medidas disciplinarias que correspondan a los alumnos, de acuerdo con las normas que establezcan las administraciones educativas y en cumplimiento de los criterios fijados en el reglamento de régimen interior del centro, promoviendo la agilización de los procedimientos para la resolución de los conflictos.

A estos efectos, el Decreto 233/1997, de 2 de septiembre, del Gobierno Valenciano, por el que se aprueba el Reglamento orgánico y funcional de las escuelas de educación infantil y de los colegios de educación primaria y el Decreto 234/1997, de 2 de septiembre, del Gobierno Valenciano, por el que se aprueba el Reglamento orgánico y funcional de los institutos de educación secundaria, señalan, en sus artículos 19 .7 y 15.7 respectivamente, que es competencia de los/as directores/as de los centros favorecer la convivencia en el centro e imponer las correcciones que correspondan de acuerdo con lo establecido por la administración educativa y en cumplimiento de los criterios fijados por el consejo escolar del centro.

Así, por un lado, en el Reglamento orgánico y funcional de las escuelas de educación infantil y los colegios de educación primaria anteriormente citado, en su artículo 61 se dice que en el seno del consejo escolar del centro se constituirá, entre otras la comisión de convivencia. Las comisiones del consejo escolar del centro estarán compuestas, al menos, por el director o directora, dos maestros y dos padres o madres del alumnado, elegidos por el sector correspondiente de entre los miembros del consejo escolar.

Y por otro, en el Reglamento orgánico y funcional de los institutos de educación secundaria anteriormente citado, en su artículo 65 se dice que en el seno del consejo escolar del instituto se constituirán, entre otras la comisión de convivencia. Las comisiones del consejo escolar del instituto estarán compuestas al menos por el director o directora, dos profesores, dos padres o madres de alumnos, y dos alumnos elegidos por el sector correspondiente, y sus competencias se especificarán en el reglamento de régimen interno

En este mismo sentido el Decreto 246/1991, de 23 de diciembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre derechos y deberes de los alumnos de los centros docentes no universitarios de la Comunidad Valenciana, señala en sus disposiciones adicionales primera, segunda y tercera, que los centros docentes podrán, al objeto de establecer las normas de convivencia, dotarse de reglamentos de régimen interior que serán elaborados con la participación del alumnado y

centre. Eixos reglaments no podran tipificar conductes sancionables ni establir procediments sancionadors diferents dels previstos en este decret.

D'altra banda, des de la promulgació del Decret del Govern Valencià 233/2004 de 22 d'octubre, pel qual es crea l'Observatori per a la convivència escolar, s'han proposat i s'han impulsat mesures de caràcter preventiu que han donat lloc al "pla de prevenció de la violència i promoció de la convivència als centres escolars de la Comunitat Valenciana" (en avant PREVI), el qual establix mesures i facilita protocols d'actuació a fi d'ajudar els centres a previndre i gestionar situacions de conflicte.

En este mateix marc, i a fi de facilitar l'aplicació de les dites mesures preventives i agilitar, si fa el cas, els procediments protocol·laris que conduïsquen a una intervenció precoç davant d'un conflicte de convivència, la Conselleria de Cultura, Educació i Esport ha regulat, per mitjà de l'Ordre de 25 de novembre del 2005, la notificació de les incidències que alteren la convivència escolar acompanyant-la dels oportuns registres i protocols elaborats amb eixa finalitat.

Així, per tal de regular l'elaboració i posada en marxa de plans de convivència per part dels centres educatius, i en virtut de les competències establides en l'article 35 de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Govern Valencià.

ORDENE

Primer. Objecte i àmbit d'aplicació.

- 1. La present ordre té com a objecte regular l'elaboració i el desenvolupament del pla de convivència de cada centre docent.
- 2. Esta ordre s'aplicarà en els centres docents que impartisquen ensenyaments de règim general no universitaris en l'àmbit territorial de gestió de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport de la Generalitat Valenciana.

Segon. El pla de convivência.

- 1. Els centres docents fomentaran la convivència entre els membres de la comunitat educativa a través de plans integrals d'actuació, els quals contemplen la prevenció de les situacions conflictives, la resolució pacífica d'aquells conflictes que puguen produir-s'hi i, si fa el cas, el tractament i rehabilitació de l'alumnat el comportament del qual supose un desajust respecte a les normes de convivència del centre.
- 2. Per això, a partir del curs 2006-2007, cada centre docent elaborarà un pla de convivència com a model d'actuació planificada que haurà de contemplar almenys els aspectes següents:
- a) Procediment d'actuació orientat a la prevenció i a aconseguir un adequat clima en el centre.
- b) Model d'actuació respecte a l'alumnat que presenta alteracions conductuals que dificulten lleument la convivència escolar.
- c) Model d'actuació davant de situacions de possible acaçament escolar o bullying.
- 3. Amb eixa finalitat, el que figura en l'annex I d'esta ordre és un model orientatiu de pla de convivència.
- 4. El pla de convivência, com que forma part del projecte educatiu del centre docent, es realitzarà:
- a) En el cas de les escoles d'educació infantil i els col·legis d'educació primària, per l'equip directiu que elaborarà tal projecte educatiu del centre i se'n responsabilitzarà de la redacció, d'acord amb les directrius establides pel consell escolar i amb les propostes realitzades pel claustre i l'associació de pares i mares d'alumnes. El projecte educatiu serà aprovat i avaluat pel consell escolar, i tot això, de conformitat amb el que disposa l'article 87 del Reglament orgànic i funcional de les escoles d'educació infantil i dels col·legis d'educació primària.
- b) En el cas dels instituts d'educació secundària, per l'equip directiu que coordinarà l'elaboració i es responsabilitzarà de la redacció del projecte educatiu de l'institut, d'acord amb les directrius establides pel consell escolar i amb les propostes realitzades pel claustre de profes-

aprobados por el consejo escolar del centro y que no podrán tipificar conductas sancionables ni establecer procedimientos sancionadores distintos a los previstos en este decreto.

Por otro lado, desde la promulgación del Decreto del Gobierno Valenciano 233/2004 de 22 de octubre por el que se crea el Observatorio para la convivencia escolar, se han venido proponiendo e impulsando medidas de carácter preventivo que han dado lugar al "plan de prevención de la violencia y promoción de la convivencia en los centros escolares de la Comunidad Valenciana (en adelante PREVI)", que establece medidas y facilita protocolos de actuación con el fin de ayudar a los centros a prevenir y gestionar situaciones de conflicto.

En este mismo marco, y con el fin de facilitar la aplicación de dichas medidas preventivas y agilizar, en su caso, los procedimientos protocolarios que conduzcan a una intervención precoz ante un conflicto de convivencia, la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte ha regulado, mediante la Orden de 25 de noviembre de 2005, la notificación de las incidencias que alteren la convivencia escolar acompañándola de los oportunos registros y protocolos elaborados al efecto

Así, con la finalidad de regular la elaboración y puesta en marcha de planes de convivencia por parte de los centros educativos y en virtud de las competencias establecidas en el artículo 35 de la Ley 5/1983, de 30 de diciembre, de Gobierno Valenciano,

ORDENO

Primero. Objeto y ámbito de aplicación.

- 1. La presente orden tiene por objeto regular la elaboración y el desarrollo del plan de convivencia de cada centro docente.
- 2. Esta orden será de aplicación en los centros docentes que impartan enseñanzas de régimen general no universitarias en el ámbito territorial de gestión de la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte de la Generalitat Valenciana.

Segundo. El plan de convivencia.

- 1. Los centros docentes fomentarán la convivencia entre los miembros de la comunidad educativa a través de planes integrales de actuación, que contemplen la prevención de las situaciones conflictivas, la resolución pacífica de aquellos conflictos que puedan producirse y, en su caso, el tratamiento y rehabilitación del alumnado cuyo comportamiento suponga un desajuste respecto a las normas de convivencia del centro.
- 2. Para ello, a partir del curso 2006-2007, cada centro docente elaborará un plan de convivencia como modelo de actuación planificada que deberá contemplar al menos los siguientes aspectos:
- a) Procedimiento de actuación orientado a la prevención y a conseguir un adecuado clima en el centro.
- b) Modelo de actuación respecto al alumnado que presenta alteraciones conductuales que dificultan levemente la convivencia escolar
- c) Modelo de actuación ante situaciones de posible acoso escolar o bullying.
- 3. A tales efectos lo que figura en el Anexo I de esta orden es un modelo orientativo de plan de convivencia.
- 4. El plan de convivencia al formar parte del proyecto educativo del centro docente se realizará:
- a) en el caso de las escuelas de educación infantil y colegios de educación primaria, por el equipo directivo que elaborará dicho proyecto educativo del centro y se responsabilizará de su redacción, de acuerdo con las directrices establecidas por el consejo escolar y con las propuestas realizadas por el claustro y la asociación de padres y madres de alumnos. El proyecto educativo será aprobado y evaluado por el consejo escolar, y todo ello, de conformidad con lo dispuesto en el artículo 87 del Reglamento orgánico y funcional de las escuelas de educación infantil y de los colegios de educación primaria.
- b) en el caso de los institutos de educación secundaria, por el equipo directivo que coordinará la elaboración y se responsabilizará de la redacción de dicho proyecto educativo del instituto, de acuerdo con las directrices establecidas por el consejo escolar y con las pro-

sors, l'associació de pares i mares d'alumnes i el consell de delegats d'alumnes. El projecte educatiu serà aprovat i avaluat pel consell escolar, i tot això de conformitat amb allò que s'ha establit amb l'article 101 del Reglament orgànic i funcional dels instituts d'educació secundària

5. El pla de convivència serà aprovat i avaluat pel consell escolar del centre.

Tercer. Coordinació del pla de convivência.

- 1. El pla de convivència haurà de ser coherent amb la resta de documents de planificació del centre.
- 2. De conformitat amb el que establixen els articles esmentats anteriorment, el projecte educatiu de centre inclourà les intencions i les finalitats educatives que orienten el pla de convivència i el reglament de règim intern.
- 3. Els corresponents projectes curriculars d'etapa inclouran criteris i procediments per a la prevenció i la promoció de la convivència, referits als diferents apartats del pla de convivència, els quals figuraran, en tot cas, en el pla d'orientació educativa i en el pla d'acció tutorial
- 4. En els centres docents d'educació secundària, les mesures incloses en el pla d'atenció a la diversitat contribuiran al desenvolupament del pla de convivència.
- 5. En la programació general anual s'inclouran les actuacions previstes en el pla de convivència per a cada curs acadèmic.

Quart. Desenvolupament del pla de convivència.

- 1. El pla de convivència és responsabilitat de tots els membres de la comunitat educativa en l'àmbit de les seues competències i el seu desenvolupament es durà a terme davall la coordinació del/de la cap d'estudis.
- 2. L'educació per a la convivència, com a part integrant de la funció docent, es desenvoluparà en totes les àrees i matèries del currículum. Així mateix, es prestarà especial atenció a la tutoria per l'educació en la convivència i la mediació de conflictes.
- 3. El director o directora del centre, en l'àmbit de les seues competències, afavorirà la convivència i resoldrà els possibles conflictes, en compliment dels criteris fixats en el reglament de règim interior del centre i d'acord amb el corresponent pla de convivència.
- 4. Amb eixa finalitat, el professor o la professora de Psicologia i Pedagogia o qui tinga atribuïdes les seues funcions en el centre, assessorarà el director o directora en l'exercici de les seues competències, el/la cap d'estudis en la coordinació del desenvolupament del pla de convivència i els equips docents en el seu exercici.

Quint. Seguiment i avaluació.

- 1. La comissió de convivència del consell escolar del centre realitzarà el seguiment del pla de convivència i elaborarà trimestralment un informe que reculla les incidències produïdes en tal període, les actuacions dutes a terme, els resultats aconseguits i les propostes de millora que estime pertinents.
- 2. El consell escolar del centre, a la vista dels informes als quals es referix el punt anterior, avaluarà el pla de convivència del centre i en remetrà les conclusions a la direcció territorial de Cultura, Educació i Esport corresponent.
- 3. En cada Direcció Territorial de Cultura, Educació i Esport es crearà una comissió de seguiment dels plans de convivència dels centres, presidida pel director territorial de Cultura, Educació i Esport i constituïda per la cap del Servici Territorial d'Inspecció Educativa, l'inspector o inspectora coordinador/a del PREVI i un psicopedagog o psicopedagoga de la Unitat d'Intervenció. Esta comissió realitzarà un informe al final de cada curs acadèmic sobre el funcionament general dels esmentats plans, tenint en compte la documentació que es menciona en l'apartat quint punt 2.
- 4. El corresponent director o directora Territorial de Cultura, Educació i Esport remetrà l'informe general anual a l'Institut Valencià d'Avaluació i Qualitat Educativa (en avant IVAQE) de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per a la seua anàlisi i valoració amb la finalitat de proposar mesures per a la promoció de la convivència i prevenció de la violència escolar en els centres docents de la Comunitat Valenciana.

puestas realizadas por el claustro de profesores, la asociación de padres y madres de alumnos y el consejo de delegados de alumnos. El proyecto educativo será aprobado y evaluado por el consejo escolar, y todo ello de conformidad con lo establecido con el artículo 101 del Reglamento orgánico y funcional de los institutos de educación secundaria.

5. El plan de convivencia será aprobado y evaluado por el consejo escolar del centro.

Tercero. Coordinación del plan de convivencia.

- 1. El plan de convivencia deberá ser coherente con los restantes documentos de planificación del centro.
- De conformidad con lo establecido en los artículos citados anteriormente el proyecto educativo de centro incluirá las intenciones y los fines educativos que orientan el plan de convivencia y el reglamento de régimen interno.
- 3. Los correspondientes proyectos curriculares de etapa incluirán criterios y procedimientos para la prevención y la promoción de la convivencia, referidos a los diferentes apartados del plan de convivencia, que figurarán, en todo caso, en el plan de orientación educativa y en el plan de acción tutorial.
- 4. En los centros docentes de educación secundaria, las medidas incluidas en el plan de atención a la diversidad contribuirán al desarrollo del plan de convivencia.
- 5. En la programación general anual se incluirán las actuaciones previstas en el plan de convivencia para cada curso académico.

Cuarto. Desarrollo del plan de convivencia.

- 1. El plan de convivencia es responsabilidad de todos los miembros de la comunidad educativa en el ámbito de sus competencias y su desarrollo se llevará a cabo bajo la coordinación del/de la jefe/a de estudios
- 2. La educación para la convivencia, como parte integrante de la función docente, se desarrollará en todas las áreas y materias del currículo. Asimismo se prestará especial atención al tiempo de tutoría, para la educación en la convivencia y la mediación de conflictos.
- 3. El director o directora del centro, en el ámbito de sus competencias, favorecerá la convivencia y resolverá los posibles conflictos, en cumplimiento de los criterios fijados en el reglamento de régimen interior del centro y de acuerdo con el correspondiente plan de convivencia.
- 4. A tal efecto el profesor o la profesora de Psicología y Pedagogía o quien tenga atribuidas sus funciones en el centro, asesorará al director o directora en el ejercicio de sus competencias, al/a la jefe/a de estudios en la coordinación del desarrollo del plan de convivencia y a los equipos docentes en su ejercicio.

Quinto. Seguimiento y evaluación

- 1. La comisión de convivencia del consejo escolar del centro realizará el seguimiento del plan de convivencia y elaborará trimestralmente un informe que recoja las incidencias producidas en dicho periodo, las actuaciones llevadas a cabo, los resultados conseguidos y las propuestas de mejora que estime pertinentes.
- 2. El consejo escolar del centro, a la vista de los informes a que se refiere el punto anterior, evaluará el plan de convivencia del centro y remitirá las conclusiones de dicha evaluación a la Dirección Territorial de Cultura, Educación y Deporte correspondiente.
- 3. En cada Dirección Territorial de Cultura, Educación y Deporte se creará una comisión de seguimiento de los planes de convivencia de los centros, presidida por el director Territorial de Cultura, Educación y Deporte y constituida por el jefe del Servicio Territorial de Inspección Educativa, el Inspector o Inspectora coordinador/a del PREVI y un psicopedagogo o psicopedagoga de la Unidad de Intervención. Esta comisión, al final de cada curso académico, realizará un informe sobre el funcionamiento general de dichos planes, teniendo en cuenta la documentación que se menciona en el apartado quinto punto 2.
- 4. El correspondiente director o directora Territorial de Cultura, Educación y Deporte remitirá dicho informe general anual al Instituto Valenciano de Evaluación y Calidad Educativa, (en adelante IVECE) de la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte, para su análisis y valoración con la finalidad de proponer medidas para la promoción de la convivencia y prevención de la violencia escolar en los centros docentes de la Comunidad Valenciana.

5. L'IVAQE posarà a disposició de l'Observatori per a la convivència Escolar els informes territorials sobre el funcionament general dels plans de convivència, per al desenvolupament de les competències que li són pròpies.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Assessorament.

La Direcció General d'Ensenyament, a través dels Centres de Formació, Innovació i Recursos Educatius (CEFIRE) assessorarà els centres docents en l'elaboració i el desenvolupament del pla de convivència.

Segona. Difusió i supervisió de l'aplicació de la norma.

- 1. Les Direccions Territorials de Cultura, Equació i Esport adoptaran, dins del corresponent àmbit de gestió, les mesures necessàries per a la difusió i aplicació d'esta norma.
- La Inspecció d'Educació assessorarà la comunitat educativa, i supervisarà tot el procés d'elaboració i desenvolupament dels plans de convivència dels centres docents.

DISPOSICIONS FINALS

Primera

S'autoritza la Secretaria Autonòmica d'Educació, la Direcció General d'Ensenyament i la Direcció de l'IVAQE de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, a dictar en l'àmbit de les seues competències les disposicions que calguen per a la interpretació, el desenvolupament i l'aplicació del que disposa la present ordre.

Segona

La present ordre entrarà en vigor l'endemà de la publicació al *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

València, 31 de març de 2006.

El conseller de Cultura, Educació i Esport, ALEJANDRO FONT DE MORA TURÓN

ANNEX I

Model orientatiu Pla de convivència de centre

1. Procediment d'actuació orientat a la prevenció i a aconseguir un adequat clima en el centre

Elaborat i coordinat per l'equip directiu amb la participació de la comissió de convivència i l'assessorament, si fa el cas, del psicopedagog/a que atenga el centre.

- 1.1 Determinar amb la major precisió possible quin o quins són els comportaments problemàtics més comuns en el centre, així com les circumstàncies en què hi apareixen.
- 1.2 D'acord amb les línies metodològiques i procedimentals previstes en el projecte educatiu de centre, el projecte curricular de centre, el pla d'acció tutorial i el pla d'orientació educativa psicopedagògica i professional, la dita actuació ha d'expressar:
  - els objectius,
  - els continguts actitudinals,
  - la temporalització d'actuacions.
- els mecanismes i procediments de detecció, correcció, seguiment i avaluació de les actuacions.
  - 1.2.1. En l'organització i planificació general de l'activitat docent.
  - 1.2.2. En l'àmbit de les tutories.
  - 1.2.3. En l'àmbit de les activitats de recreació i extraescolars.
- 1.2.4. En l'àmbit dels servicis i programes complementaris (menjador, transport...).
  - 1.2.5. En l'àmbit familiar.
  - 1.2.6. En l'àmbit social immediat.

5. El IVECE pondrá a disposición del Observatorio para la convivencia escolar los informes territoriales sobre el funcionamiento general de los planes de convivencia, para el desarrollo de las competencias que le son propias.

DISPOSICIONES ADICIONALES

Primera. Asesoramiento.

La Dirección General de Enseñanza, a través de los Centros de Formación, Innovación y Recursos Educativos (CEFIRE) asesorará a los centros docentes en la elaboración y el desarrollo del plan de convivencia.

Segunda. Difusión y supervisión de la aplicación de la norma.

- 1. Las Direcciones Territoriales de Cultura, Educación y Deporte, en su correspondiente ámbito de gestión, adoptarán las medidas necesarias para la difusión y aplicación de esta norma.
- 2. La Inspección de Educación asesorará a la comunidad educativa, supervisará todo el proceso de elaboración y desarrollo de los planes de convivencia de los centros docentes.

DISPOSICIONES FINALES

Primera

Se autoriza a la Secretaría Autonómica de Educación, a la Dirección General de Enseñanza y a la Dirección del IVECE de la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte, para dictar en el ámbito de sus competencias cuántas disposiciones sean necesarias para la interpretación, el desarrollo y aplicación de lo dispuesto en la presente orden.

Segunda

La presente orden entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*..

Valencia, 31 de marzo de 2006

El conseller de Cultura, Educación y Deporte, ALEJANDRO FONT DE MORA TURÓN

ANEXO I

Modelo orientativo Plan de convivencia de centro

1. Procedimiento de actuación orientado a la prevención y a conseguir un adecuado clima en el centro.

Elaborado y coordinado por el equipo directivo con la participación de la comisión de convivencia y el asesoramiento, en su caso, del psicopedagogo/a que atienda al centro.

- 1.1. Determinar con la mayor precisión posible, cuál o cuáles son los comportamientos problemáticos más comunes en el centro, así como las circunstancias en que aparecen.
- 1.2. En consonancia con las líneas metodológicas y procedimentales contempladas en el proyecto educativo de centro, el proyecto curricular de centro, el plan de acción tutorial y el plan de orientación educativa psicopedagógica y profesional, expresar:
  - los objetivos
  - los contenidos actitudinales
  - la temporalización de actuaciones
- los mecanismos y procedimientos de detección, corrección, seguimiento y evaluación de las actuaciones
- 1.2.1. en la organización y planificación general de la actividad docente
  - 1.2.2. en el ámbito de las tutorías
  - 1.2.3. en el ámbito de las actividades de recreo y extraescolares
- 1.2.4. en el ámbito de los servicios y programas complementarios (comedor, transporte...)
  - 1.2.5. en el ámbito familiar
  - 1.2.6. en el ámbito social inmediato

2. Model d'actuació respecte a l'alumnat que presenta alteracions conductuals que dificulten lleument la convivència escolar. Es procedirà tenint en compte la seqüència següent:

El/la tutor/a, auxiliat per un membre de l'equip directiu i assessorat per l'orientador/a del centre:

- 2.1. Recull informació sobre el fet o els fets succeïts. S'hi recull tota la informació respecte d'això, i es comproven entre altres extrems:
  - els antecedents i consequents de la situació,
- si l'alteració de la convivencia en questió es produïx de manera generalitzada o parcial,
  - en quines situacions,
  - amb quines persones,
  - si es tracta d'un fet puntual i aïllat,
  - la gravetat del mateix (intensitat, característiques...).
- 2.2. Pronòstic inicial de la situació davant del fet o fets que han alterat la convivència escolar.
- Si es tracta d'un una alteració produïda per disfuncions del mateix procés d'ensenyament-aprenentatge,
- per factors de tipus familiar, socioambiental, psicològics, marginalitat, etc.
  - 2.3. Proposta de mesures i/o actuacions pertinents en cada cas.
- 2.3.1. Individualitzada, amb l'alumne/a o alumnes que han alterat la convivència escolar.
  - 2.3.2. Col·lectiva, amb el grup o grups d'alumnes afectats.

Els centres hauran de protocol·litzar situacions tipus que puguen produir-se respecte a l'alteració de la convivència i planificar-hi accions, les quals podran ser del tipus:

- Taller d'habilitats socials.
- Exercicis i tècniques de relaxació i autocontrol.
- Programes de desenvolupament de l'autoestima.
- Programes de desenvolupament de l'empatia.
- Programes específics (de mediació escolar, altres).
- Altres d'estil organitzatiu general, de revisió dels agrupaments, d'organització de suports i reforços específics, d'ordre curricular, etc.
- 2.4. Comunicació a la família o les famílies de la informació recollida i del pronòstic inicial de la situació, així com de les mesures i/o actuacions d'estil pedagògic que es proposar en cada cas i de la col·laboració i/o suport que cal precisar per part de la mateixa família
- 3. Model d'actuació respecte a l'alumnat que presenta alteracions conductuals que dificulten greument la convivència escolar.

Intervenció sistemàtica i estructurada amb l'alumnat en casos de violència escolar, contrastada, documentada i que inicialment siguen constitutives de falta greu o molt greu, segons el Decret 246/91, de 23 de desembre. del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre drets i deures dels alumnes dels centres docents de nivells no universitaris de la Comunitat Valenciana.

Procediment coordinat per l'equip directiu del centre, psicopedagog o psicopedagoga del centre, servici pedagògic escolar de zona, professor o professora tutor/a de l'alumne/a, equip educatiu del grup, psicopedagog/a de la unitat psicopedagògica d'intervenció de la Direcció Territorial de Cultura, Educació i Esport (en casos extrems) i altres professionals (assistents socials, professorat de pedagogia terapèutica, educadors/es, monitors/es, etc.).

- 3.1. Accions:
- 3.1.1. Categoritzar el tipus d'incidència i establir un perfil psicosociopedagògic de l'agressor/a (en estos casos, s'ha d'estudiar la conveniència de posar en marxa el que establix el Decret 246/1991, de 23 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre drets i deures dels alumnes dels centres docents de nivells no universitaris de la Comunitat Valenciana, pel que fa a mesures cautelars, obertura d'expedient disciplinari, etc, i si és procedent, comunicar a la Fiscalia el cas):
- 3.1.1.1 Anamnesi/historial: antecedents, consequents, variables contextuals, accions posades en marxa, etc.
- 3.1.1.2. Factors personals (egocentrisme, impulsivitat, empatia, fracàs escolar, autoestima, addiccions, habilitats/dèficits socials, inhi-

2. Modelo de actuación respecto al alumnado que presenta alteraciones conductuales que dificultan levemente la convivencia escolar. Se procederá teniendo en cuenta la siguiente secuencia:

El/la tutor/a auxiliado por un miembro del equipo directivo y asesorado por el/la orientador/a del centro:

- 2.1. Recogida de información sobre el hecho o hechos sucedidos. Se recoge toda la información al respecto, comprobando entre otros extremos:
  - los antecedentes y consecuentes de la situación,
- si la alteración de la convivencia en cuestión se produce de manera generalizada o parcial,
  - en qué situaciones,
  - con qué personas,
  - si se trata de un hecho puntual y aislado,
  - la gravedad del mismo (intensidad, características...).
- 2.2. Pronóstico inicial de la situación ante el hecho o hechos que han alterado la convivencia escolar.
- Si se trata de un una alteración producida por disfunciones del propio proceso de enseñanza-aprendizaje,
- por factores de tipo familiar, socio-ambiental, psicológicos, marginalidad, etc.
- 2.3. Propuesta de medidas y/o actuaciones pertinentes en cada caso
- 2.3.1. Individualizada con el/la alumno/a o alumnos/as que han alterado la convivencia escolar.
- 2.3.2. Colectiva, con el grupo o grupos de alumnos/as afectados. Los centros deberán protocolizar situaciones tipo que puedan producirse respecto a la alteración de la convivencia y planificar acciones al respecto, que podrán ser del tipo:
  - Taller de habilidades sociales.
  - Ejercicios y técnicas de relajación y autocontrol.
  - Programas de desarrollo de la autoestima.
  - Programas de desarrollo de la empatía.
  - Programas específicos, (de mediación escolar, otros).
- Otras de corte organizativo general, de revisión de los agrupamientos, de organización de apoyos y refuerzos específicos, de orden curricular. Etc.
- 2.4. Comunicación a las familias de la información recogida y del pronóstico inicial de la situación, así como de las medidas y/o actuaciones de corte pedagógico que se van a proponer en cada caso y de la colaboración y/o apoyo que se va a precisar por parte del medio familiar.
- 3. Modelo de actuación respecto al alumnado que presenta alteraciones conductuales que dificultan gravemente la convivencia escolar.

Intervención sistemática y estructurada con los/as alumnos/as en casos de violencia escolar, contrastada, documentada y que inicialmente sean constitutivas de falta grave o muy grave según lo establecido en el Decreto 246/91, de 23 de diciembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre derechos y deberes de los alumnos de los centros docentes de niveles no universitarios de la Comunidad Valenciana.

Procedimiento coordinado por equipo directivo del centro, psicopedagogo/a del centro, servicio pedagógico escolar de zona, profesor/a.tutor/a del alumno/a., equipo educativo del grupo, psicopedagogo/a de la unidad psicopedagógica de intervención de la Dirección Territorial de Cultura, Educación y Deporte. (en casos extremos) y otros profesionales (asistentes sociales, profesores/as de pedagogía terapéutica, educadores/as, monitores/as, etc).

- 3.1. Acciones:
- 3.1.1. Categorizar el tipo de incidencia y establecer un perfil psicosociopedagógico del/de la agresor/a (en estos casos estudiar la pertinencia de poner en marcha lo establecido en el Decreto 246/1991 de 23 de diciembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre derechos y deberes de los alumnos, de los centros docentes de niveles no universitarios de la Comunidad Valenciana, en lo referente a medidas cautelares, apertura de expediente disciplinario, etc, y si procede, comunicar a la Fiscalía el caso):
- 3.1.1.1 Anamnesis/historial: antecedentes, consecuentes, variables contextuales, acciones puestas en marcha, etc.
- 3.1.1.2. Factores personales (egocentrismo, impulsividad, empatía, fracaso escolar, autoestima, adicciones, habilidades/déficits socia-

bidors/activadors de la conducta violenta, referents individuals per a l'agressor/a).

- 3.1.1.3. Factors psicopatològics: trastorns (de la conducta, del control d'impulsos, adaptatius,...).
- 3.1.1.4. Factors familiars: maltractament intrafamiliar, estils educatius familiars, comunicació, etc.
- 3.1.1.5. Factors escolars: eficacia del reglament de règim interior, existència/aplicabilitat de les normes de convivència del centre, clima relacional del centre, carències i/o absència de pla d'atenció a la diversitat, canals de comunicació entre els membres de la comunitat educativa.
- 3.1.1.6. Factors socioculturals: estereotips culturals de referència, pertinença a minories, context sociocultural immediat (barri, etc), influència i hàbits respecte als mitjans de comunicació (TV, revistes, internet, videojocs, etc).
- 3.1.1.7. Problemàtica principal associada a la conducta violenta (factors desencadenants, predisposadors i mantenidors).
- 3.1.1.8. Altres problemàtiques associades (addiccions, problemes d'aprenentatge, etc).
  - A la llum de tot el que s'hi ha apuntat, es proposarà:
- 3.1.2. Mesures d'intervenció educativa que reduïsquen al màxim la probabilitat d'incórrer en accions antisocials i que afavorisquen la seua socialització.
  - 3.1.2.1. Incloses en el pla d'acció tutorial.
  - 3.1.2.2. Incloses en el pla d'atenció a la diversitat.
- 3.1.2.3. Tallers específics (d'habilitats socials, d'autocontrol, d'intel·ligència emocional, de recuperació de l'autoestima, etc.). Estos tallers, segons el perfil del fet violent i de l'agressor/a, podran desenvolupar-se de manera:
  - Individualitzada (treballant únicament amb l'agressor/a).
- Grupal: en el si del grup de classe o altres agrupacions (xicotet grup, grup d'alumnes disruptius, etc.).
- Mixta (treballant amb l'agressor/a i paral·lelament amb el grup i/o la família).
- 3.1.3. Altres mesures de suport i col·laboració externes al centre, en col·laboració amb altres administracions i institucions.
- 3.2. De tot l'anterior, s'elaborarà a instàncies del/de la director/a del centre un informe individualitzat que recullga els tres tipus d'accions proposades anteriorment, així com l'optimització en l'aplicació de les mateixes, i si fa el cas, accions de continuació i/o seguiment. De tot això, s'informarà degudament els pares/mares o tutors/tutores i l'administració educativa per al seu trasllat a l'Observatori de la convivència.

Este informe haurà de guardar les garanties de confidencialitat i reserves previstes en la normativa.

- 4. Model d'actuació davant de situacions de possible acaçament escolar o bullying.
  - 4.1. Actuacions immediates de «caràcter urgent»
  - 4.1.1. Coneixement de la situació. Comunicació inicial
- Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement exprés d'una situació d'intimidació o acaçament sobre algun alumne/a o considere l'existència d'indicis raonables, ho posarà immediatament en coneixement d'un professor/a, del tutor/a de l'alumne/a, de l'orientador/a del centre, si fa el cas, o de l'equip directiu, segons el cas i membre de la comunitat educativa que tinga coneixement de la situació.
- Este primer nivell d'actuació correspon, per tant, a tots i cada un dels membres de la comunitat educativa.
  - 4.1.2. Assabentar l'equip directiu
- El receptor de la informació, d'acord amb el seu nivell de responsabilitat i funcions sobre l'alumne/a, traslladarà esta informació a l'equip directiu, en el cas que no ho haja fet segons l'apartat anterior.
  - 4.1.3. Valoració inicial. Primeres mesures.
- L'equip directiu, amb l'assessorament de l'orientador/a, si fa el cas, i el/la tutor/a de l'alumne/a, efectuarà una primera valoració amb caràcter urgent sobre l'existència o no d'un cas d'intimidació i acaçament cap a un/a alumne/a, així com l'inici de les actuacions que corresponguen, segons la valoració realitzada.
- En tot cas, es confirme o no, la situació serà comunicada a la família de l'alumne/a.

- les, inhibidores/activadores de la conducta violenta, referentes individuales para el/la agresor/a).
- 3.1.1.3. Factores psicopatológicos: trastornos (de la conducta, del control de impulsos, adaptativos,...).
- 3.1.1.4. Factores familiares: maltrato intrafamiliar, estilos educativos familiares, comunicación...
- 3.1.1.5. Factores escolares: eficacia del reglamento de régimen interior, existencia/aplicabilidad de las normas de convivencia del centro, clima relacional del centro, carencias y/o ausencia de plan de atención a la diversidad, canales de comunicación entre los miembros de la comunidad educativa.
- 3.1.1.6. Factores socioculturales: estereotipos culturales de referencia, pertenencia a minorías, contexto sociocultural inmediato (barrio, etc), influencia y hábitos respecto a los medios de comunicación (TV, revistas, internet, videojuegos, etc).
- 3.1.1.7. Problemática principal asociada a la conducta violenta: (factores desencadenantes, predisponentes y mantenedores).
- 3.1.1.8. Otras problemáticas asociadas. (adicciones, problemas de aprendizaje, etc).
  - A la luz de todo lo apuntado, se propondrá:
- 3.1.2. Medidas de intervención educativa que reduzcan al máximo la probabilidad de incurrir en acciones antisociales y que favorezcan su socialización.
  - 3.1.2.1. Incluidas en el plan de acción tutorial.
  - 3.1.2.2. Incluidas en el plan de atención a la diversidad.
- 3.1.2.3. Talleres específicos (de habilidades sociales, de auto-control, de inteligencia emocional, de recuperación de la autoestima, etc). Estos talleres, según el perfil del hecho violento y del agresor, podrán desarrollarse de manera:
  - Individualizada (trabajando únicamente con el/la agresor/a).
- Grupal (en el seno del grupo clase u otras agrupaciones (pequeño grupo, grupo de alumnos/as disruptivos, etc.).
- Mixta. Trabajando con el/la agresor/a y paralelamente con el grupo y/o la familia.
- 3.1.3. Otras medidas de apoyo y colaboración externas al centro, en colaboración con otras Administraciones e Instituciones.
- 3.2. De todo lo anterior, a instancias del/ de la director/a del centro se elaborará un informe individualizado que recoja los tres tipos de acciones propuestas anteriormente, así como la optimización en la aplicación de las mismas y si procede acciones de continuación y/o seguimiento. De todo ello se informará debidamente a los/as padres/madres o tutores/as y a la administración Educativa para su traslado al Observatorio de la convivencia.

Este informe deberá guardar las garantías de confidencialidad y reservas previstas en la normativa.

- Modelo de actuación ante situaciones de posible acoso escolar o bullying.
  - 4.1. Actuaciones inmediatas «carácter urgente»
  - 4.1.1. Conocimiento de la situación. Comunicación inicial
- Cualquier miembro de la comunidad educativa que tenga conocimiento expreso, de una situación de intimidación o acoso sobre algún/a alumno/a o considere la existencia de indicios razonables, lo pondrá inmediatamente en conocimiento de un/una profesor/a, del/a tutor/a del/de la alumno/a, del/de la orientador/a del centro, en su caso, o del equipo directivo, según el caso y miembro de la comunidad educativa que tenga conocimiento de la situación.
- Este primer nivel de actuación corresponde, por tanto, a todos y cada uno de los miembros de la comunidad educativa.
  - 4.1.2. Puesta en conocimiento del equipo directivo
- El receptor de la información, de acuerdo con su nivel de responsabilidad y funciones sobre el/la alumno/a, trasladará esta información al equipo directivo, en caso de que no lo haya hecho según el apartado anterior.
  - 4 .1 .3. Valoración inicial. Primeras medidas.
- El equipo directivo, con el asesoramiento del/a orientador/a, en su caso, y el/la tutor/a del alumno/a efectuará una primera valoración, con carácter urgente, acerca de la existencia, o no, de un caso de intimidación y acoso hacia un/a alumno/a, así como el inicio de las actuaciones que correspondan según la valoración realizada.
- En todo caso, se confirme o no, la situación será comunicada a la familia del/a alumno/a.

- Totes les actuacions realitzades fins aleshores seran recollides en un informe escrit que quedarà depositat en la direcció d'estudis.
- Per a l'elaboració de l'esmentat informe es podran fer servir les plantilles de recollida de dades del model d'actuació en situacions de possible acaçament i intimidació entre iguals del PREVI.
- 4.2. Actuacions posteriors en el cas que es confirme l'existència de comportaments d'intimidació i acaçament entre alumnes

Coordinades per l'equip directiu, amb el suport de l'orientador/a del centre, si fa el cas, i el tutor/a de l'alumne/a. Les diferents actuacions poden adoptar un caràcter simultani.

- 4.2.1. Adopció de mesures de caràcter urgent.
- Prèvia valoració i dirigides a evitar la continuïtat de la situació, entre elles:
- Mesures immediates de suport directe a l'alumne/a afectat (víctima de l'acaçament/intimidació).
- Revisió urgent de la utilització d'espais i temps del centre (mecanismes de control).
- Aplicació del reglament de règim interior, si s'estima convenient, tenint en compte la possible repercussió sobre la víctima.
- Segons el cas, posada en coneixement i denúncia de la situació en les instàncies corresponents.
  - 4.2.2. Comunicació a:
  - Les famílies dels alumnes implicats (víctima i agressors).
  - La comissió de convivència del centre.
- Equip de professors/es de l'alumne/a i altres professors/es relacionats.
- Un altre personal del centre, si s'estima convenient (per exemple, els conserges).
  - L'inspector/a del centre.
- Altres instàncies externes al centre (socials, sanitàries i judicials), segons la valoració inicial.
- Aplicació del reglament de règim interior, si s'estima convenient, tenint en compte la possible repercussió sobre la víctima.
- Segons el cas, posada en coneixement i denúncia de la situació en les instàncies corresponents.
  - 4.3. Pla d'actuació

El/la cap d'estudis coordina la confecció del document.

- 4.3.1. Amb els afectats directament
- 4.3.1.1. Actuacions amb l'alumnat:
- a. Amb la víctima:
- Actuacions de suport i protecció expressa o indirecta.
- Programes i estratègies específiques d'atenció i suport social.
- Possible derivació a servicis externs (socials o sanitaris, o a ambdós).
  - b. Amb el/els agressor/es:
- Actuacions en relació amb l'aplicació del Reglament de règim interior (equip directiu), tenint en compte el que s'ha manifestat en l'apartat 2.1.
- Programes i estratègies especifiques de modificació de conducta i ajuda personal.
- Possible derivació a servicis externs (socials o sanitaris, o a ambdós).
  - c. Amb els companys més directes dels afectats o afectades.
- Actuacions dirigides a la sensibilització i el suport entre companys/es.
  - 4.3.1.2. Actuacions amb les famílies:
- a. Orientació sobre indicadors de detecció i intervenció. Pautes d'actuació.
- b. Informació sobre possibles suports externs i altres actuacions de caràcter extern.
- c. Seguiment del cas i coordinació d'actuacions entre família i centre.
  - 4.3.1.3. Actuacions amb els professors:
- a. Orientació sobre indicadors de detecció i intervenció i pautes d'actuació.
  - 4.3.1.4. Actuacions en el centre:
  - a. Amb els/les alumnes, dirigides a:
  - La sensibilització i prevenció.

- Todas las actuaciones realizadas hasta el momento quedarán recogidas en un informe escrito que quedará depositado en la Jefatura de estudios.
- Para la elaboración del citado informe se podrá utilizar la plantillas de recogida de datos del modelo de actuación en situaciones de posible acoso e intimidación entre iguales del PREVI.
- 4.2. Actuaciones posteriores en caso de que se confirme la existencia de comportamientos de intimidación y acoso entre alumnos/as.
- Coordinadas por el equipo directivo, con el apoyo del orientador del centro, en su caso, y el/la tutor/a de/ de la alumno/a. Las diferentes actuaciones pueden adoptar un carácter simultáneo.
  - 4.2.1. Adopción de medidas de carácter urgente.
- •Previa valoración y dirigidas a evitar la continuidad de la situación, entre ellas:
- Medidas inmediatas de apoyo directo al/a alumno/a afectado (víctima del acoso/intimidación).
- Revisión urgente de la utilización de espacios y tiempos del centro (mecanismos de control).
- Aplicación del reglamento de régimen interior, si se estima conveniente, teniendo en cuenta la posible repercusión sobre la víctima.
- Según el caso, puesta en conocimiento y denuncia de la situación en las instancias correspondientes.
  - 4.2.2. Comunicación a:
- Las familias de los/as alumnos/as implicados (víctima y agresores).
  - La comisión de convivencia del centro.
- Equipo de profesores/as del alumno/a y otros/as profesores/as relacionados.
- Otro personal del centro, si se estima conveniente (por ej: conserjes).
  - El inspector del centro.
- Otras instancias externas al centro (sociales, sanitarias y judiciales) según valoración inicial
- Aplicación del reglamento de régimen interior, si se estima conveniente, teniendo en cuenta la posible repercusión sobre la víctima.
- Según el caso, puesta en conocimiento y denuncia de la situación en las instancias correspondientes.
  - 4.3. Plan de actuación:
  - E/la jefe/a de estudios coordina la confección del documento.
  - 4.3.1. Con los afectados directamente
  - 4.3.1.1. Actuaciones con los/las alumnos/as:
  - a. Con la víctima:
  - Actuaciones de apoyo y protección expresa o indirecta.
  - Programas y estrategias específicas de atención y apoyo social.
- Posible derivación a servicios externos (sociales o sanitarios, o a ambos).
  - b. Con el/los agresor/es:
- Actuaciones en relación con la aplicación del Reglamento de régimen interior (equipo directivo) y teniendo en cuenta lo ya manifestado en el apartado 2.1.
- Programas y estrategias especificas de modificación de conducta y ayuda personal.
- Posible derivación a servicios externos (sociales o sanitarios, o a ambos).
  - c. Con los/las compañeros/as más directos de los afectados.
- Actuaciones dirigidas a la sensibilización y el apoyo entre compañeros/as.
  - 4.3.1.2. Actuaciones con las familias:
- a. Orientación sobre indicadores de detección e intervención. Pautas de actuación.
- b. Información sobre posibles apoyos externos y otras actuaciones de carácter externo.
- c. Seguimiento del caso y coordinación de actuaciones entre familia y centro.
  - 4.3.1.3. Actuaciones con los/as profesores/as:
- a. Orientación sobre indicadores de detección e intervención y pautas de actuación.
  - 4.3.1.4. Actuaciones en el centro:
  - a. Con los/as alumnos/as. Dirigidas a:
  - La sensibilización y prevención.

- La detecció de possibles situacions i el suport a les víctimes i la no tolerància amb l'acaçament i la intimidació.
  - b. Amb els professors/es, dirigides a:
  - La sensibilització, prevenció i detecció de possibles situacions.
- La formació en el suport a les víctimes i la no tolerància amb
   l'acaçament i la intimidació i l'atenció a les seues famílies.
  - c. Amb les famílies, dirigides a:
  - La sensibilització, prevenció i detecció de possibles situacions.
- La formació en el suport a les víctimes i la no tolerància amb l'acaçament i la intimidació.
  - 4.3.1.5. Amb altres entitats i organismes:
- Establiment de mecanismes de col·laboració i actuació conjunta amb altres entitats i organismes que hi intervinguen.
  - 4.4. Seguiment del pla d'actuació.
- 4.4.1. Es mantindran les reunions individuals que es consideren necessàries amb els/les alumnes afectats, així com amb les seues famílies, i es valoraran les mesures adoptades i la seua modificació, si fa el cas.
- 4.4.2. Es considerarà la possibilitat d'aplicar-hi qüestionaris de recollida d'informació.
- 4.4.3. La comissió de convivência en serà informada i podrà ser requerida la seua intervenció directa en les diferents actuacions.
- 4.4.4. L'inspector/a del centre en serà informat en tot moment pel director/a, i hi quedarà constància escrita de totes les actuacions desenvolupades.
- 4.4.5. La transmissió d'informació sobre les actuacions desenvolupades, en cas de trasllat d'algun o alguna dels/de les alumnes afectats/des, estarà subjecta a les normes d'obligatòria confidencialitat i de suport a la normalització de l'escolaritat de l'alumnat.
- 5. Procediment: actuacions posteriors en el cas que no es confirme l'existència de comportaments d'intimidació i acaçament entre alumnes

Coordinades per l'equip directiu, amb el suport de l'orientador/a del centre, si fa el cas, i el/la tutor/a de l'alumne/a. Les diferents actuacions poden adoptar un caràcter simultani.

- 5.1. Comunicació a:
- a. La família de l'alumne/a afectat.
- b. Equip de professors/es de l'alumne/a i altres professors/es afectats, si es considera convenient.
- c. Altres instàncies externes al centre (socials, sanitàries i judicials, si s'ha informat amb anterioritat de l'existència d'indicis).
- En els casos a i b l'actuació la du a terme el/la tutora amb el suport de l'orientador/a, si fa el cas, i del/de la cap d'estudis, si es considera convenient.
- Han d'aportar-se orientacions referides al maltractament entre iguals, tant a la família com als/a les professors/es, i en el cas de la família, informació de possibles suports externs –servicis socials i/o sanitaris–. De tot això quedarà constància per escrit.

Conselleria de Benestar Social

ORDE de 9 de maig. de 2006, de la Conselleria de Benestar Social, per la qual es modifica l'Orde de 9 d'abril de 1990, de la Conselleria de Treball i Seguretat Social, sobre Registre, Autorització i Acreditació dels Servicis Socials de la Comunitat Valenciana, en la redacció donada per l'Orde de 3 de febrer de 1997, de la Conselleria de Treball i Assumptes Socials. [2006/X5452]

L'Orde de 3 de febrer de 1997, de la Conselleria de Treball i Assumptes Socials, per la qual es modifica l'Orde de 9 d'abril de 1990, de la Conselleria de Treball i Seguretat Social, sobre Registre, Autorització i Acreditació dels Servicis Socials de la Comunitat Valenciana, a fi d'atendre els nous servicis que es prestaren a malalts mentals crònics en la Comunitat Valenciana, va establir una sèrie de cen-

- La detección de posibles situaciones y el apoyo a las víctimas y la no tolerancia con el acoso y la intimidación.
  - b. Con los/las profesores/as. Dirigidas a:
- La sensibilización, prevención y detección de posibles situaciones.
- La formación en el apoyo a las víctimas y la no tolerancia con el acoso y la intimidación y la atención a sus familias.
  - c. Con las familias. Dirigidas a:
- La sensibilización, prevención y detección de posibles situaciones.
- La formación en el apoyo a las víctimas y la no tolerancia con el acoso y la intimidación.
  - 4.3.1.5. Con otras entidades y organismos:
- Establecimiento de mecanismos de colaboración y actuación conjunta con otras entidades y organismos que intervengan en este campo,
  - 4.4. Seguimiento del plan de actuación.
- 4.4.1. Se mantendrán las reuniones individuales que se estimen necesarias con los/las alumnos/as afectados, así como con sus familias, valorando las medidas adoptadas y la modificación, en su caso.
- 4.4.2. Se considerará la posibilidad de aplicar cuestionarios de recogida de información.
- 4.4. 3. La comisión de convivencia será informada, pudiendo ser requerida su intervención directa en las diferentes actuaciones.
- 4.4.4. El/la inspector/a del centro será informado, en todo momento, por el/la directora/a, quedando constancia escrita de todas las actuaciones desarrolladas.
- 4.4.5. La transmisión de información acerca de las actuaciones desarrolladas, en caso de traslado de algún o alguno de los/as alumnos/as afectados, estará sujeta a las normas de obligatoria confidencialidad y de apoyo a la normalización de la escolaridad de los/as alumnos/as.
- 5. Procedimiento: actuaciones posteriores en caso de que no se confirme la existencia de comportamientos de intimidación y acoso entre alumnos/as

Coordinadas por el equipo directivo, con el apoyo del/de la orientador/a del centro, en su caso, y el/la tutor/a del/a alumno/a. Las diferentes actuaciones pueden adoptar un carácter simultáneo.

- 5.1. Comunicación a:
- a. La familia del/ de la alumno/a afectado.
- b. Equipo de profesores/as del/a alumno/a y otros/as profesores/as afectados, si se estima conveniente.
- c. Otras instancias externas al centro (sociales, sanitarias y judiciales, si se ha informado con anterioridad de la existencia de indicios).
- En los casos a y b la actuación la lleva a cabo el/la tutor/a con el apoyo del orientador, en su caso, y del/de la jefe/a de estudios, si se estima conveniente.
- Deben aportarse orientaciones referidas al maltrato entre iguales, tanto a la familia como a los profesores o profesoras y, en el caso de la familia, información de posibles apoyos externos –servicios sociales y/o sanitarios, de todo ello quedará constancia por escrito.

Conselleria de Bienestar Social

ORDEN de 9 de mayo de 2006, de la Conselleria de Bienestar Social, por la que se modifica la Orden de 9 de abril de 1990, de la Conselleria de Trabajo y Seguridad Social, sobre registro, autorización y acreditación de los servicios sociales de la Comunidad Valenciana, en su redacción dada por la Orden de 3 de febrero de 1997, de la Conselleria de Trabajo y Asuntos Sociales. [2006/X5452]

La Orden de 3 de febrero de 1997, de la Conselleria de Trabajo y Asuntos Sociales, por la que se modifica la Orden de 9 de abril de 1990, de la Conselleria de Trabajo y Seguridad Social, sobre registro, autorización y acreditación de los servicios sociales de la Comunidad Valenciana, con el fin de atender los nuevos servicios que se van a prestar a enfermos mentales crónicos en la Comunidad Valenciana,